

gehele dag tussen 10.00 en 16.00 uur regelmatig excursies geven, waarbij zoveel mogelijk planten, vogels, insecten enz. worden gezocht. Er zal ook een mossen- en een korstmossenexcursie worden georganiseerd. Toegang gratis, parkeren tegen geringe betaling.

Wijzigingen ledenlijst BLWG t/m april 2013

Nieuwe leden

Blaauboer, C.W. (Kees), Tolkerdijk 11, 1742 HB Schagen, 0224-551700, keesblaauboer@planet.nl
Ham, W.W.B (Wouter) van der, Van Beethovenlaan 45, 2253 BE Voorschoten, 06-23002037,
wvdham96@live.nl

Hoop, H. (Erwin) de, Middelstraat 1, 5176 NH De Moer, 06-23521149,
e.dehoop@natuurmonumenten.nl

Klumpers, A. (Adria), Kwadijk 32, 1471 CB Kwadijk, 0299-621398, jm.de.jong@quicknet.nl

Kolk, H. (Henk-Jan) van der, Hullenberglaan 9, 6721 AL Bennekom, 06-57036998,
henk-janvdkolk@hotmail.com

Leeden, H.E. (Herman) van der, Veenmos 47, 8265 HS Kampen, 0383-321688,
hvanderleeden@gmail.com

Mabille, M. (Marianne), Berendries 36, B-1500 Halle, België, marianne.chapelle@skynet.be

Meer, F. (Frank) van der, Coevordenstraat 218, 2541 SP Den Haag, halictus@online.nl

Sikkes, R.I. (Rozemarijn), Vlierboomplein 2, 2564 HA Den Haag, 06-45196806,
rozemarijnsikkes@hotmail.nl

Wijzigingen e-mailadres of telefoonnummer

Gottenbos, J.J. (Koos), Rondo 66, 2925 AE Krimpen a/d IJssel, 0180-517108,
inezgottenbos@caiway.nl

Veen, K. (Klaas) van der, M.A. de Ruyterstraat 24, 7942 VG Meppel, 0522-257651,
Vanderveen.k@tele2.nl

Vragen aan... Dries Touw

Dries Touw (78) is binnen de BLWG vooral bekend van De Nederlandse Bladmossen. Hij is sinds de jaren zestig verbonden aan het Rijksherbarium, dat nu Nationaal Herbarium Nederland heet. Dit jaar is hij van plan er zijn gastmedewerkschap af te sluiten.

Hoe ben je in mossen geïnteresseerd geraakt?

Toen we in 1954 met de Leidse NJN een moerasje langs de Wijde Aa inventariseerden konden we niet om de mossen heen, maar daar had niemand ervaring mee. Geen nood, als student kende ik Jan Barkman, die college gaf over cryptogamen en plantensociologie. Hij gaf me de flora's van Dixon en McVicar, een plekje in een collectiezaal van het herbarium, en drukte me op het hart niet te beginnen met moerasmossen als *Drepanocladus*. Ik ging naar een kamp bij Hulshorst, verzamelde alle mossen die ik zag en ging aan de slag, maar bleef zitten met onbegrijpelijke determinaties als *Bartramia ithyphylla*, die heel zeldzaam moest zijn, en *Scapania undulata*, die uit Nederland nog niet bekend was. Maar Jan bevestigde ze en maakte me nog enthousiaster dan ik al was. Dit was een prima groep om als liefhebberij mee aan de slag te gaan naast je dagelijks werk als leraar of zo! Zo is het gekomen. Ik was stomverbaasd toen professor Lam me later een baan als bryoloog aanbood. Ze hadden Barkman toch? Ik wist niet, dat Jan alleen als oecoloog in Leiden wilde blijven.

In een doctoraalonderwerp keek ik naar levermossen in stuifzanden. Om een beeld van hun standplaats en voorkomen in Nederland te krijgen liep ik ook de collecties in het Rijksherbarium na. Daar zaten foute determinaties bij en het beeld van hun verspreiding en algemeenheid kwam niet altijd

overeen met wat men toen dacht. Dat was niks nieuws. In de werkgroep werd van het begin af aan behoefte gevoeld aan een stevige basis van onze kennis en aan goede determineertabellen. Dat resulteerde in bewerkingen in *Buxbaumia* en artikelen in *Acta Botanica*. Bij mijn aanstelling noemde ik dit, maar inmiddels was professor Van Steenis directeur geworden. Hij zag onnoemelijk veel meer behoefte aan onderzoek van de Maleise mosflora. Hij had gelijk, want daarvoor waren alleen verouderde en erg incomplete flora's, op heel weinig plekken had ooit een bryoloog verzameld, en uit gebieden als Irian Jaya, Sulawesi en de Kleine Soenda eilanden waren sowieso heel weinig mossen bekend. Ben van Zanten is, naar ik meen, nog steeds de enige bryoloog die op grote schaal heeft verzameld in het enorme Irian Jaya. Daaraan moest ik werken en dat wilde ik ook, maar ik voelde me als bryoloog van het herbarium met de voornaamste collecties uit Nederland ook verantwoordelijk voor de Nederlandse mossen en wilde volop meedraaien in de werkgroep.

Dries in het regenbos van Sarawak (1978), met anti-bloedzuigerkousen aan en een schorskrabber aan zijn riem.

In de werkgroep ben je vooral bekend als auteur van het standaardwerk *De Nederlandse Bladmossen*. Hoe kijk je terug op die tijd?

Toen Van Steenis werd opgevolgd door professor Kalkman riep hij ons bij zich en vroeg naar onze wensen en verlangens. Hij vond het belangrijk dat de stafleden zich konden ontplooien. Ik kwam weer aan met de behoefte aan een revisie van de Nederlandse mosherbaria en een gedetailleerde flora. Hij zag een mogelijkheid om zo'n project in onderdelen te realiseren met subsidies. Zo is het bladmosfloraproject van de grond gekomen; hoe het verliep is na te lezen in Ger Harmsens *Passie voor mossen*. Toen me later werd gevraagd ook de levermossen te doen moest ik afhaken, deels vanwege gezondheidsproblemen. Het is vooral aan Huub van Melick en Ad Bouman te danken dat ook de levermossen en veenmossen grondig werden gerevideerd en toegankelijk gemaakt.

Wat heb je gedaan na werk aan het boek *De Nederlandse Bladmossen*?

Als gastmedewerker kon ik onderwerpen bij de kop te nemen waaraan ik anders niet was toegekomen, zoals het zoeken in herbarium, archief en bibliotheek naar een antwoord op de vragen rond de Indische collecties en de vele nieuwe soorten van Dozy en Molkenboer (rond 1850). Dat lukte wonderwel. Nu probeer ik onderweg tegengekomen informatie te verwerken in een verhaal over onze 19de eeuwse voorgangers, een soort aanvulling op Ger's boek.

Wat vind je van de ontwikkelingen die de amateurbryologie heeft doorgemaakt in Nederland?

Er is in de afgelopen halve eeuw veel meer tot stand gebracht dan we destijds droomden. Als iets me als bryoloog duidelijk is geworden, is het dat de bryologie een solide basis van continuïteit nodig heeft in de werkgroep, waarin alle geïnteresseerden een niche vinden. Daardoor is ze minder afhankelijk van beroepsmatige bryologen, van wie de mogelijkheden sterk beperkt kunnen worden door het beleid en de financiering van hun werkgever.

Wie is de volgende persoon die geïnterviewd wordt in deze rubriek?

Ik wil de loupe graag doorgeven aan Huub van Melick. Hij is een van de mensen voor wie ik mijn pet afneem vanwege het vele dat hij voor de Nederlandse bryologie heeft gedaan.